

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015**

Кафедра фінансів

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ДТЕУ

(пост. Д.О.К. від № 28) 09 2023 р.)

Ректор

Анатолій МАЗАРАКІ

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ /
RESEARCH METHODOLOGY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	доктор філософії / PhD
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки / Social and behavioral sciences
спеціальність	051 Економіка / Economics

Київ 2023

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автори: Чугунов І. Я., завідувач кафедри фінансів, д-р економ. наук,
професор, заслужений діяч науки і техніки України;
Пасічний М. Д., д-р економ. наук, професор, професор кафедри фінансів.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів
28.08.2023 р., протокол № 1

Рецензенти: Канєва Т. В., д-р економ. наук, доцент, декан факультету
фінансів та обліку
Блакита Г.В., д-р економ. наук, професор, завідувач кафедри економіки та
фінансів підприємства
Макогон І.І., к. економ. наук, головний спеціаліст Міністерства фінансів
України

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ /
RESEARCH METHODOLOGY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	доктор філософії	/	PhD
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioral sciences
спеціальність	051 Економіка	/	Economics

**Розділ 1 «Структура дисципліни та розподіл годин за темами
(тематичний план)»**

Назва теми	Види занять				
	Усього годин / кредитів	лекції	практичні (семінарські) заняття /	самостійна робота здобувачів	Форми контролю
Тема 1. Сутність наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та вимоги до її наукового рівня	10	2	2	6	ІЗ, КСР
Тема 2. Поняття методології наукових досліджень, її основні види та структурні елементи	8	2	2	4	УО, ІЗ, НД, КСР
Тема 3. Теоретичні методи наукових досліджень	8	2	2	4	УО, ІЗ, НД, КСР, Д
Тема 4. Емпіричні методи наукових досліджень	6	-	2	4	УО, ІЗ, НД, КСР, Д
Тема 5. Моделювання у економічних наукових дослідженнях	6	-	2	4	УО, ІЗ, НД, КСР, Д
Тема 6. Методологічні засади формування інформаційного забезпечення наукового дослідження	10	2	2	6	НД, О, ІЗ, УО
Тема 7. Структура та етапи наукового дослідження	8	-	2	6	НД, О, ІЗ
Тема 8.	14	2	4	8	УО, ІЗ

Методологічні підходи до обґрунтування наукових результатів дослідження, їх оформлення та презентація					НД, Д
Тема 9. Підготовка та реалізація наукових проєктів	10	-	2	8	НД, О, ІЗ
Тема 10. Участь у міжнародних грантах	10	-	2	8	ІЗ, НД, КРС
Разом	90/3	10	22	58	

Умовні позначення:

УО – усне опитування;

ІЗ – індивідуальні завдання;

НД – наукові доповіді;

Д – дискусія;

КСР – контроль самостійної роботи.

Розділ 2 «Тематика та зміст лекційних, практичних (семінарських), лабораторних занять, самостійної роботи здобувачів»

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час здобувача, год
1	2	3
<p>Знати інституційні засади до підготовки наукової роботи на здобуття ступеня доктора філософії</p>	<p align="center">Тема Сутність наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та вимоги до її наукового рівня</p> <p align="center">Лекція №1 Сутність наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та вимоги до її наукового рівня</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття наукової роботи (дисертації) на здобуття ступеня доктора філософії. 2. <i>Основні характеристики та вимоги до підготовки дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.</i> 3. Система критеріїв оцінювання наукового рівня дисертаційного дослідження. 4. <i>Процес підготовки і представлення дисертаційної роботи.</i> <p>Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 1-4, 6 Основний: 9 [с. 402-438], 10 [с. 31-60] Додатковий: 12 [с. 565-573], 18 [с. 47-62, 169-177] Інтернет ресурси: 26</p> <hr/> <p><i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття та опрацювання таких питань теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні пререквізити до підготовки дисертації (есе). 2. Огляд дисертаційних досліджень зі схожої наукової тематики (аналітична записка до 3 сторінок) <p>Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 1-4, 6 Основний: 9 [с. 402-438], 10 [с. 31-60] Додатковий: 12 [с. 565-573], 18 [с. 47-62, 169-177] Інтернет ресурси: 26</p>	<p align="center">2</p> <hr/> <p align="center">6</p>

Практичне заняття. Сутність наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та вимоги до її наукового рівня

Питання:

1. Інституційні вимоги до підготовки дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.
2. Критерії оцінки наукового рівня дисертаційного дослідження.
3. *Обґрунтування актуальності та постановка проблеми наукового дослідження (робота в малих групах).*
4. *Круглий стіл на тему «Процес підготовки дисертаційного дослідження на здобуття ступеня доктора філософії».*

Знати сутність та складові методології наукових досліджень; вміти формулювати ідею та гіпотези наукових досліджень

Тема Поняття методології наукових досліджень, її основні види та структурні елементи

Лекція №1 Поняття методології наукових досліджень, її основні види та структурні елементи

План лекції

1. Сутність методології наукових досліджень.
2. Характеристика методології наукових досліджень як основного інструменту пізнання дійсності.
3. *Основні елементи методології економічних наукових досліджень.*
4. *Формулювання основної ідеї та гіпотез наукового дослідження.*
5. *Склад та характеристика основних результатів наукових досліджень.*
6. Взаємозв'язок наукових результатів з поставленими гіпотезами, відповідною науковою концепцією, парадигмою і генезисом економічної думки.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1, 3

Основний: 7 [с. 32-60], 8 [с. 52-110], 9 [с. 189-229], 10 [с. 61-106]

Додатковий: 12 [с. 333-445], 14 [с. 7-19], 17 [с. 59-91], 20 [с. 37-81], 25 [с. 6-60]

Знати та вміти застосовувати теоретичні методи	<p><i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття та опрацювання таких питань теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка основних елементів обґрунтування теми дисертаційної роботи – актуальність, предмет, об’єкт, мета і завдання, ідея та гіпотеза, елементи наукової новизни та практична значимість (презентація). 2. Підготовка індивідуального завдання щодо формулювання: трьох основних економічних законів, п’яти економічних категорій та п’яти понять, які дотичні до теми дисертаційного дослідження здобувача (презентація). 3. Наукові концепції, парадигми та генезис економічної думки, дотичні до теми дисертаційного дослідження (наукова доповідь). <p>Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 1, 3 Основний: 7 [с. 32-60], 8 [с. 52-110], 9 [с. 189-229], 10 [с. 61-106] Додатковий: 12 [с. 333-445], 14 [с. 7-19], 17 [с. 59-91], 20 [с. 37-81], 25 [с. 6-60]</p>	4
	<p>Практичне заняття 1. Поняття методології наукових досліджень, її основні види та структурні елементи</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологія наукових досліджень, її основні складові. 2. Роль методології наукових досліджень у пізнанні дійсності. 3. <i>Склад та характеристика основних результатів наукових досліджень (метод мозкового штурму)</i> 4. <i>Формулювання основної ідеї та гіпотез наукового дослідження (метод кейс-стаді).</i> 5. Мейнстрім економічної думки XXI століття. 6. Взаємозв’язок наукових результатів з поставленими гіпотезами, обраною концепцією та парадигмою. 	2

<p>наукових досліджень</p>	<p>Тема Теоретичні методи наукових досліджень Лекція №1 Теоретичні методи наукових досліджень План лекції</p> <p>1. Сучасна наукова класифікація методів економічних наукових досліджень. 2. Система наукових методів, що використовується у теоретичній частині економічного дослідження. 3. Наукові закони, регулярність та випадковість. 4. Задачі теоретичного дослідження. 5. Критерії вибору методів дослідження для теоретичної частини дисертаційного дослідження.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 1 Основний: 7-10 Додатковий: 12-15, 17, 18</p>	<p>2</p>
	<p><i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції. Підготовка до практичних занять та опрацювання таких питань теми:</p> <p>1. Підготовка індивідуального завдання щодо використання конкретних методів наукового дослідження згідно поставлених завдань у теоретичній частині дисертаційного дослідження (презентація).</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 7 [с. 68-112], 8 [с. 85-143], 9 [с. 230-264], 10 [с. 130-150] Додатковий: 12 [с. 166-192], 14 [с. 24-47], 15 [с. 25-51], 17 [с. 92-146], 18 [с. 78-107]</p>	<p>4</p>
	<p><i>Практичне заняття 1.</i> Теоретичні методи наукових досліджень</p> <p><i>Питання:</i></p> <p>1. Системний підхід підготовки комплексного наукового дослідження. 2. Сучасні види методів економічних наукових досліджень. 3. Критерії вибору методів дослідження певних питань дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (дискусія).</p>	<p>2</p>

<p>Знати та вміти застосовувати емпіричні методи наукових досліджень</p>	<p><i>Самостійна робота.</i> Підготовка до практичних занять та опрацювання таких питань теми:</p> <p>1. Підготовка індивідуального завдання щодо використання конкретних методів наукового дослідження згідно поставлених завдань у аналітичній частині дисертаційного дослідження(презентація).</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 7 [с. 68-112], 8 [с. 85-143], 9 [с. 230-264], 10 [с. 130-150] Додатковий: 12 [с. 166-192], 14 [с. 24-47], 15 [с. 25-51], 17 [с. 92-146], 18 [с. 78-107]</p>	<p>4</p>
	<p><i>Практичне заняття 1.</i> Емпіричні методи наукових досліджень</p> <p><i>Питання:</i></p> <p>1. Система методів, що застосовується у аналітичній та праксеологічній частині економічного дослідження. (робота в малих групах)</p> <p>2. Спостереження як метод пізнання.</p> <p>3. Експеримент як особлива форма наукового пізнання.</p> <p>4. Класифікація емпіричних методів дослідження.</p>	<p>2</p>
<p>Знати та вміти застосовувати методи моделювання</p>	<p><i>Самостійна робота.</i> Підготовка до практичних занять та опрацювання таких питань теми:</p> <p>1. Підготовка індивідуального завдання щодо використання конкретних методів наукового дослідження згідно поставлених завдань у праксеологічній частині дисертаційного дослідження(презентація).</p> <p>2. Сучасні економіко-математичні методи моделювання (наукова доповідь)</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 7 [с. 68-112], 8 [с. 85-143], 9 [с. 230-264], 10 [с. 130-150] Додатковий: 12 [с. 166-192], 14 [с. 24-47], 15 [с. 25-51], 17 [с. 92-146], 18 [с. 78-107]</p>	<p>4</p>

Знати методологічні засади формування інформаційного забезпечення наукового дослідження; вміти оформлювати бібліографічні джерела при підготовці наукових досліджень

Практичне заняття 1. Моделювання у економічних наукових дослідженнях

Питання:

1. Роль та значення моделювання при підготовці економічних наукових досліджень.
2. Основні поняття теорії та методів оптимізації.
3. Організація та обробка результатів експерименту.
4. *Метод експертних оцінок (мозковий штурм)*
5. *Застосування економіко-математичного моделювання з використанням цифрових технологій (кейс-стаді)*

2

Тема Методологічні засади формування інформаційного забезпечення наукового дослідження

Лекція №1 Методологічні засади формування інформаційного забезпечення наукового дослідження

План лекції

1. Наукова економічна інформація, її класифікація
2. *Вимоги, що висуваються до формування системи наукових фактів, що складають інформаційне забезпечення наукових досліджень.*
3. Визначення потреби в інформації для дослідження певних питань дисертації.
4. *Дотримання принципів та засад академічної доброчесності при використанні інформаційних джерел. Список рекомендованих джерел:*

Нормативно-правові акти: 1, 3, 5

Основний: 7, 8, 9 [с. 373-401], 10 [с. 107-126]

Додатковий: 12 [с. 492-517], 17 [с. 154-175], 18 [с. 184-188], 21 [с. 1-16], 24 [с. 333-339], 25 [с. 199-274, 569-607]

2

<p><i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції. Підготовка до практичних занять та опрацювання таких питань теми:</p> <p>1. Підготовка індивідуального завдання щодо передбачуваних джерел інформації на кожне поставлене завдання дисертаційного дослідження з відповідним оформленням та зазначенням часового діапазону використання відповідних інформаційних джерел (презентація).</p> <p>2. Підготовка огляду літератури – по 5 наукових публікацій вітчизняних та іноземних дослідників щодо тематики дисертації здобувача за останні п'ять років (Рев'ю).</p> <p>Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 1, 3, 5 Основний: 7, 8, 9 [с. 373-401], 10 [с. 107-126] Додатковий: 12 [с. 492-517], 17 [с. 154-175], 18 [с. 184-188], 21 [с. 1-16], 24 [с. 333-339], 25 [с. 199-274, 569-607]</p>	6
<p style="text-align: center;"><i>Практичне заняття 1. Методологічні засади формування інформаційного забезпечення наукового дослідження</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність наукової інформації, її основні види. 2. <i>Джерела наукової інформації при підготовці дисертації(моделювання ситуації).</i> 3. Поширені наукові та аналітичні бази даних. 4. Засади академічної доброчесності при використанні інформаційних джерел. 5. <i>Застосування сучасних інформаційних технологій у процесі проведення наукових досліджень (робота в малих групах).</i> 	2

<p>Знати та вміти формувати адекватну структуру та етапи наукового дослідження</p>	<p><i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції. Підготовка до практичних занять та опрацювання таких питань теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка структури статті з тематики дисертаційного дослідження до фахового видання категорії Б та журналу, який індексується в базі Scopus (індивідуальне завдання). 2. Постановка наукової проблеми (есе) <p>Нормативно-правові акти: 1, 3 Основний: 7 [с. 32-60], 8 [с. 52-110], 9 [с. 189-229], 10 [с. 61-106] Додатковий: 12 [с. 333-445], 14 [с. 7-19], 17 [с. 59-91], 20 [с. 37-81], 25 [с. 6-60]</p>	<p>6</p>
	<p><i>Практичне заняття 1.</i> Структура та етапи наукового дослідження</p> <p><i>Питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи наукового дослідження 2. Наукова проблема як основа задуму дослідження. (робота в малих групах) 3. Категоріальний апарат наукового дослідження. 4. Структурні елементи наукового дослідження. 	

Знання методологічних підходів до обґрунтування наукових результатів дослідження, їх оформлення та презентації

Тема Методологічні підходи до обґрунтування наукових результатів дослідження, їх оформлення та презентація

Лекція №1 Методологічні підходи до обґрунтування наукових результатів дослідження, їх оформлення та презентація
План лекції

1. Система основних положень наукової новизни дисертаційної роботи та вимоги до їх формулювання.
2. *Порядок визначення ступеня новизни певних наукових положень та їх відмінності від наявних.*
3. *Основні форми і види рекомендації праксеологічного характеру, що визначають практичну значимість дослідження.*
4. Система критеріїв оцінки практичної значимості відповідних рекомендацій.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 4

Основний: 8, 9

Додатковий: 12, 18

2

Самостійна робота. Вивчення матеріалу лекції. Підготовка до практичних занять та опрацювання таких питань теми:

1. Підготовка індивідуальних завдань щодо формулювання положень наукової новизни в теоретичній, аналітичній та праксеологічній частині дисертації здобувача (доповідь).
2. Взаємозв'язок основних стейкхолдерів в процесі підготовки наукового дослідження (реферат)

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 4

Основний: 8, 9

Додатковий: 12, 18

8

Вміти підготувати запит/заявку на реалізацію наукових проєктів	<p><i>Практичне заняття 1. Методологічні підходи до обґрунтування наукових результатів дослідження, їх оформлення та презентація</i></p> <p><i>Питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та зміст наукової новизни дисертаційної роботи. 2. Підходи до формулювання положень наукової новизни. 3. <i>Визначення ступеня новизни певних наукових положень(мозковий штурм).</i> 4. <i>Форми і види практичних рекомендацій дисертаційного дослідження.</i> 5. <i>Система критеріїв оцінки практичної значимості відповідних рекомендацій (метод кейс-стаді).</i> 6. <i>Порядок апробації та впровадження рекомендацій у практичну діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання.</i> 	2
	<p>Тема Підготовка та реалізація наукових проєктів</p>	
	<p><i>Самостійна робота.</i> Підготовка до практичних занять та опрацювання таких питань теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Пріоритетні тематичні напрями наукових досліджень в Україні та ЄС(індивідуальне завдання).</i> 2. <i>Опрацювання наукового доробку вітчизняних, закордонних дослідників з пріоритетної наукової тематики, дотичної до теми дисертації(науковий реферат).</i> 3. <i>Формулювання основних етапів потенційного проєкту (індивідуальне завдання).</i> <p>Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 3, 6 Основний: 10 Додатковий: 11, 12, 20, 26</p>	8

Вміти
формулювати
ідею грантового
проєкту та
заповнювати
заявку

<p><i>Практичне заняття 1. Підготовка та реалізація наукових проєктів</i></p> <p><i>Питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Узгодження теми наукового проєкту з пріоритетними напрямками наукових досліджень. 2. <i>Визначення об'єкту, предмету, мети та основних завдань наукового проєкту(дебати).</i> 3. <i>Формулювання основної ідеї та гіпотез проєкту(метод кейс стаді).</i> 4. Обґрунтування актуальності та постановки наукової проблеми 	2
<p><i>Практичне заняття 2. Підготовка та реалізація наукових проєктів</i></p> <p><i>Питання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання наукового доробку вітчизняних, закордонних дослідників з обраної наукової тематики. 2. <i>Методологічний інструментарій наукового проєкту (робота в малих групах).</i> 3. <i>Визначення передбачуваної наукової новизни проєкту та його практичної значимості. (мозковий штурм).</i> 4. Потенціал врахування положень наукового дослідження в освітньому процесі та при підготовці здобувачів освіти різних рівнів. 	2
<p>ТемаУчасть у міжнародних грантах</p>	
<p><i>Самостійна робота.</i> Вивчення матеріалу лекції. Підготовка до практичних занять та опрацювання таких питань теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Огляд потенційних грантових заявок, що фінансуються міжнародними донорами та інституціями (індивідуальне завдання). 2. Формулювання ідеї грантового проєкту (аналітична записка). <p>Список рекомендованих джерел: Нормативно-правові акти: 3, 6 Основний: 10 Додатковий: 11, 12, 22, 23, 27, 29</p>	8

	<p><i>Практичне заняття 1. Участь у міжнародних грантах</i></p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідеї грантових проєктів у коротко- та середньостроковій перспективі. 2. Пошук партнерів для підготовки заявки гранту. 3. <i>Підготовка до конкурсів міжнародних проєктів (круглий стіл).</i> 4. Критерії оцінювання міжнародних проєктів 5. <i>Підготовка заявки на реалізацію міжнародного гранту (робота в групах).</i> 6. Проєкти ERASMUS+, академічна мобільність здобувачів освітнього і наукового ступеня доктор філософії. 	2
Всього		90/3

**курсивом позначено інтерактивні методи навчання*

3.Список рекомендованих джерел**

Нормативно-правові акти

1. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2011 № 2623-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>
4. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261.Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
5. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 № 3322-XIIРежим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>
6. Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 № 942 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.05.2023 № 463). Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/942-2011-%D0%BF#n15>

Основний

7. *Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : [навч. посіб.] / [В. М. Гець та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф., акад. НАПН України А. А. Мазаракі ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Вид. 2-ге; , допов. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 295 с.*
8. *Корягін, М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 490 с.*
9. *Методологія наукових досліджень: підручник / Данильян О., Дзьобань О.Харків : Право, 2019. 368 с.*
10. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. / Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Суми : Університетська книга, 2020. 218 с.*

Додатковий

11. *Мазаракі, А. А. Стратегічні напрями наукових досліджень в умовах глобалізації Globalization, integration, restructuring. Legal, economic and social aspects. Crakow : Abrys, 2004. С. 79-82.*
12. *Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / [І. С. Добронравова та ін. ; за ред. І. С. Добронравової] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2018. 606 с.*
13. *Методологія наукових досліджень: монографія / Г. Б. Іноземцев, В. В. Козирський, О. В. Окушко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : Компринт, 2017. 196 с.*

14. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / [Л. Г. Ліпич та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич] ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 219 с.
15. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / Г. Г. Стрелкова, М. М. Федосенко, А. І. Замулко, О. С. Іщенко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с.
16. Лупенко, Ю. О. *Моделювання соціально-економічних відносин у процесі наукових досліджень. Економіка АПК. 2018. № 2. С. 5-14.*
17. *Основи наукових досліджень і технічної творчості: навч. посіб. / Г. М. Лисюк, О. Г. Шудакова-Каменюка, О. В. Самохвалова, ін. та ; за ред. Г.М. Лисюк. Харків : ХДУХТ, 2014. 201 с.*
18. Партико, З. В. *Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2018. 231 с.*
19. *Рекомендації Європейської комісії щодо Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників: переклад офіційного документа.* Режим доступу: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/efb3ac8f8e5c177e9068a220ccc674f3.pdf>
20. Acharya, R., & Bhattacharya, N. (Eds.). (2019). *Research methodology for social sciences*. Taylor & Francis.
21. Ocaña-Fernandez, Y., & Fuster-Guillén, D. (2021). The bibliographical review as a research methodology. *Revista Tempos e Espaços em Educação*, 14(33), e15614. <http://dx.doi.org/10.20952/revtee.v14i33.15614>
22. Pandey, P., & Pandey, M. M. (2015). *Research methodology tools and techniques*. Bridge Center. URL: <http://dspace.vnbrims.org:13000/jspui/bitstream/123456789/4666/1/RESEARCH%20METHODOLOGY%20TOOLS%20AND%20TECHNIQUES.pdf>
23. Patel, M., & Patel, N. (2019). Exploring research methodology. *International Journal of Research and Review*, 6(3), 48-55.
24. Snyder, H. (2019). Literature review as a research methodology: An overview and guidelines. *Journal of business research*, 104, 333-339.
25. Thomas, C. G. (2021). *Research methodology and scientific writing*. Thrissur: Springer. 620 p.

Інтернет-ресурси

26. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>
27. Офіційний сайт Національного фонду досліджень України. Режим доступу: <https://nrfu.org.ua/>
28. Офіційний сайт Національної академії наук України. Режим доступу: <https://www.nas.gov.ua/UA/pages/default.aspx>
29. Національний офіс ERASMUS+ в Україні. Режим доступу: <https://erasmusplus.org.ua/>

** Курсивом виділена література, яка знаходиться в бібліотеці ДТЕУ